

HATÁRŐR

Az Országos Függelenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függelenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Háború és a gazdasági élet.

A távoli Kelet és a messzi Dél háborus küzdelmei után ott hangzik a fegyverek zaja, ahol már az összes kulturállamok érdekei találkoznak és ahonnan a modern közlekedés technikájával alig egy-két napi ut vezet a modern kultúra és haladás, az emberi szellem lehető legtökéletesebb művei közé. A régi görög bölcsek tanították, hogy a filozófia a halállal való foglalkozás, de az is kétségtelen, hogy a háború veszedelme a mai kulturembert is filozofálásra készíti. A modern embert, aki a jogrend uralmát a mai jogállamban nagy tökéletességre vitte, gondolkodásra készíti az utóbbi éveknek mind erősebbé váló háborus zaja. Igen, az utolsó évek háboruinak számos oka volt és valóban elhibázott dolog lenne, ezeket a háborukat általánosítani. De azért érdemes még ma is és talán még inkább mint valaha, mert folytonosan háborus időkben élünk, elgondolkodni azon, hogy *természeti vagy erkölcsi szükségesség-e a háború?* Ez a kérdés, a melylyel minden időkben annyit foglalkoztak az összes népek bölcsei és gondolkodói és a mely előtt ma is elgondolkodva állunk. Már gyakorlatibb az a felfogás, amely a kulturát szembeállítja a háboruval és azt állítja, hogy a legutóbbi háboruk mind gyarmati háboruk voltak és magasabb kultúra győzelmét jelentették az alsóbbfoku kultúra fölött. Viszont kétségtelen az is, hogy ez az általánosítás is távol jár a valóságtól. Egy bizonyos: az, hogy *kultúra és háború egymásnak ellentétei* és éppen azért féltő aggódással nézzük, hogy a háború terjedő szele képes lesz-e kikezdeni az európai kultúra legrégebb és legszilárdabb bástyáit is?

Ha a háború a kultúra ellensége, akkor a gazdasági haladásra nézve is az, mert kétségtelen, hogy a kulturális fejlődésnek ezt a tényezőjét is megakasztja. A termelő lakosság ezreit vonja el foglalkozásuktól, a gazdasági munkától, másfelől pedig rohamos pusztítást idéz elő a termelt értékekben, amelyeknek pótlása ismét hosszú időt igényel. A kultúra és a háború küzdelmében azonban az a vigasztaló, hogy hosszú időre számítva a kultúra és vele a gazdasági fejlődés feltartóztatatlan diadalutjában a háború mindig csak egy kis epizód marad, mely a kulturális és gazdasági haladást több-kevesebb időre visszaveti ugyan, de hosszabb időn át

feltartóztatni nem képes. Az is kétségtelen, hogy az általános evolúcióban a háború nem maradt a régi. A mai háboruk nem az ó- vagy középkor embert és vagyont nem kímélő pusztító háborúi, időtartamuk pedig a harci eszdözök tökéletesedése és a technikai izgatás költésessége mellett jóval rövidebbre van szabva.

A mai kultúra és a gazdasági élet azonban nem csupán azért ellensége a háborúnak, mert a modern állam és a mai ember felfogásával össze nem egyeztethető. A mai gazdasági munka minél többet igyekszik előállítani és mellette a meglévő értékeket is minél sikeresebben meg akarja oltalmazni; a háború mind ezeknek ellent mond. De azonkívül a mai állam a fejlődésnek arra a fokára jutott el, ahol a háború a saját gazdasági fejlődését érezhetően hátráltatja. Arra gondolunk, hogy kulturában vezető államok szociálpolitikai feladatai óriási arányokban növekednek és óriási arányokban emelkednek a kiadások is, amelyek ezeknek a feladatoknak a megvalósítására szükségesek. E feladatok mellett ugy a fegyveres béke, de még inkább a háború veszedelmes jelenségei és a viszonyoknak alapos vizsgálata meggyőzhet arról, hogy legnagyobb kulturállamokat a saját gazdasági és szociálpolitikai feladataik visszatartják attól, hogy ezen a téren veszedelmes túlzásokra ragadtassák magukat. Ezekre a kulturállamokra tényleg jellemző, hogy józan belátással csakis gyarmati háborúra alkalmasak, olyan háborúra, amelylyel tulajdonképpen a gazdasági és kulturális haladást mozdítják elő. Ebből a szempontból érthető Anglia és Németország megegyezése a flotta fejlesztése terén, Franciaország felzudulása a három évi szolgálati idő ellen, mindegyik kulturállamnak csaknem egyöntetű és folytonos gyarmati terjeszkedése.

A tény az, hogy a modern kulturállam éppen a saját gazdasági viszonyaira való tekintettel csupán gyarmati irányban folytatott háborút. És itt nem kell éppen afrikai vagy ázsiai gyarmatokra gondolni, hanem olyan területszerzésre, mely gazdaságilag jelentékenyen elmaradott és ennél fogva a kulturállam vezetése alatt hatalmas erő kifejtésre képes. Minden más háború kulturállamok között csak gazdasági erővesztésre és ennél fogva a radikális gazdasági pártok fellökérédekedésére vezethet, mert ezek a pártok minden ilyen háborút, amely az alsóbb gazdasági osztályok gyöngítésére vezet, igen jól kihasználhatnak.

Mindezek a szempontok azonban a *modern háború gazdasági kérdéseinek* nagy általánosságban való *filozófikus megítélésére* vonatkoznak. De a konkrét esetekben is a háború, ha elkerülhetetlen, csak úgy képes az elpusztult értékeket pótolni, sőt jelentékenyebb gazdasági fejlődést előidézni, ha gyarmati jellegű területszerzéssel jár együtt, vagy legalább az illető ország érdekszféráját oly irányban terjeszti ki, hogy azzal az illető államterületnek gazdasági és kulturális fejlődése jár együtt. Még ezek az esetek sem teszik azonban szükségképpé a háborút, mert kétségtelen, hogy sokkalta célszerűbb, ha ez a terjeszkedés és gazdasági haladás a háború elkerülésével is megvalósítható, mert a háború mindig csak hatalmi eszköz marad, amely emberek és értékek pusztulásával van egybekötve.

Szenzációs nap volt e hó 3-a, kedd. Ország-világ érthető lázas érdeklődéssel leste Lukács-Désy pörében a birói ítéletet mely már a kora délutáni órákban ismeretessé vált Ujvidéken is. Abból a nagy örömből és lelkesedésből, mit az ítélet kihirdetése. Désy felmentése Budapesten okozott, a vidéknek s közte Ujvidéknek is kijutott: nemcsak lelkesedést, de mondhatni, megnyugvást keltett a felmentés hire párt különbsége nélkül mindenütt, ahol a korrumpálterkölcök gyökeres kiirtását, egy politikailag s gazdaságilag megújuló, szebb és jobb jövőnek felvirradtát már oly régen áhitozzák. A napi beszédet természetesen úgy nyilvános helyeken, mint családi s magán körökben kizárólag a felmentő ítélet s. abból leszűrhető következtetések képezték. Ami az ítélet után várható volt, szintén bekövetkezett: Lukács és az összkormány d. u. 5 órától, 1/8 óráig tartott minisztertanács után beadta lemondását.

Polgármesteri jelentés.

Dr. Demetrovits kir. tanácsos polgármester a közigazgatás f. márc. és apr. havi menetéről szóló jelentését következőkben terjesztette a május 29-i közgyűlés elé:

A fefolyt március és április hónapokban tartott: 2 közgyűlés, 2 közigazgatási biz., 2 adóügyi albizottsági ülés, 2 előkészítő tanácsülés, 15 tanácsülés, 7 árvaülés, 3 gazdasági biz., 1 egészségügyi biz., 1 bíráló választmányi és 1 kövezési, vízvezetési, csatornázási és közvilágítási biz. ülés.

Kiadatott: 62 iparigazolvány, 62 ipar engedély, 146 munkakönyv, 327 zeneengedély, 3943 marhalevél, 72 szállásutalvány, 125 külhoni utlevél, 39 cselédkönyv, 27 igazolásjegy, kereskedelmi tanácsszerződés kötött 8, toloncoltatott 56 és továbbított 37 egyén

A közegészségi állapot március hóban valamivel kedvezőtlenebb volt, ami a vörhenyesetek számának felszökkenése által okoztatott. A február havi 5 vörhenyeset március folyamán 11-re szaporodott és sajnos, egy áldozatot is követelt. A többi fertőző bajok közül 4 differia, 3 bárányhimlő és 1 fültőmirigylob jelentetett be. Elhalt március folyamán 55 egyén és pedig 25 r. kath., 20 gör. kel., 3—3 gör. kath., ref. és ev. és 1 izr. Halvaszületett 5 gyermek, 3 r. kath., 2 gör. kel. szülőktől. Vörhenyben elhalt 1 gyermek, tüdővészben a város területén 7, a közkórházban szintén 7 egyén.

A vár. kórházban március folyamán ápolatott összesen 406 férfi és 232 nő; az összes fogyatéék leszámításával március végén ápolás alatt maradt 166 férfi és 131 nő.

Április havában elég kedvező volt a város közegészségi állapota. A vörheny ápr. 22-éig szörványosan két esetben lépett fel, e naptól 28-áig azonban hirtelen 10-re szökkent fel a vörhenybetegnek száma, melyek közül 2 súlyos fertőzésű és halálos lefolyású volt. Azóta az esetek szűnnek; a vörheny fellépésének oka valószínűleg az, hogy a hír szerint erősen fertőzött szomszédos községek Ujvidékkel igen élénk összeköttetésben vannak, különösen sok gyermek látogatja iskoláikat, anélkül hogy a hatóságnak a községek fertőzöttségéről hivatalos tudomása volna. Ezen állapot megszüntetésére a tiszt. főorvosi hivatal azt javasolja, hogy az Ujvidékkel szomszédos törvényhatóságok kéressenek fel félhavi járványkimutatásait Ujvidékkel közölni és intézkedni aziránt, hogy fertőzött házakból az iskolás gyermekeket a gyógyulásig ne engedjék a városba. A többi fertőző betegségek közül difteria 8 esetben jelentetett be egy halálessettel, hökhurut és hasi hagymáz 1—1, fültőmirigylob 10 esetben.

Az I. és II. negyed iskoláiban megejtett II-ik félévi szemvizsgálat 3920 tanuló közül 40 trachomását mutatott ki, akiket a kerületi orvosok rendszeresen gyógykezelnek.

Április havában a város területén elhalt 57 egyén, halvaszületett két gyermek egy esetben r. kath. és egy esetben g. kel. szülőktől. Felekezetek szerint róm. kath. elhalt 21, g. kel. 24, ref. 5, ev. 4 és izr. 3. Különösen sok áldozata volt e hóban a tüdővésznek, amennyiben a város területén 18, a közkórházban 3 egyén halt el e betegségben.

A városi közkórházba április folyamán felvételre 168 férfi és 99 nő. Az összes havi fogyatéék leszámításával a hó végén ápolás alatt maradt 163 férfi és 135 nő.

A Belgrád felől jövő utasok vasuti vizsgálatát a m. kir. belügyminiszterium ápr. 28-án újból elrendelte és foganatosításával dr. Schönberger József és dr. Steiger Dezső orvosokat bízta meg.

Végül jelenti, hogy a Kondorossy Miklós, vár. kezelő tiszt., tb. rendőrkapitány ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat során hozott ítélet, melylyel nevezett dorgálással büntetett, jogerőre emelkedett.

Az ujvidéki függetlenségi párt üdvözlőtáviratai.

A Désy-Lukácsper örvendetes, minden lelket felemelő ítélete alkalmából az ujvidéki függ. és 48-as párt a következő üdvözlő táviratokat küldte:

Désy Zoltán, Budapest.

Az ország déli csucsán örömtűzek gyúlnak ki lelkünkben, szívünkben annak öröme, hogy Méltóságod, mint a közélet megtisztításáért megindított munka bátor és lelkes vezérharcosa országvilág előtt súlyos vádjait bebizonyította és ezzel egy csapással leterítette a már elpusztíthatatlannak hitt kormányt, melylyel a mélységbe kell zuhannia a vele egyformán bűnös rendszernek, hogy sok balsorsot átélj nemzetünkre jobb napok virradhassanak. A függetlenségi eszme diadaláért harcolók lelkes üdvözlését tolmácsolja

Lovrekovich Ferenc
függetlenségi pártelnök.

Vázsonyi Vilmos, Budapest.

A közélet megtisztításáért folyó nagy munkából oroszánrész jutott Nagyságod megcsodált hatalmas elméjének, mely páratlan meggyőzőképességgel derítette ki országvilág előtt a már elhomályosítani látszott igazságot és ezzel halálos csapást mért az ország vezetését évek óta bitorló kormányra és a vele bűnben egybeforrt rendszerre, visszaadva a becsületet hazafiaknak a közélet tisztaságába vetett, de már megingott hitet. Szellemi nagysága előtt hódolattal hajtjuk meg zászlónkat.

Lovrekovich Ferenc
ujvidéki függetlenségi pártelnök.

Hiába!

A clevelandi „Szabadság“ legújabb, április 29-iki számából vesszük át az alábbi figyelemreméltó cikket:

„Az Amerikába való kivándorlás, illetőleg bevándorlás ellen leirhatatlanul sok mindent megpróbáltak úgy Európában, mint Amerikában is, de hiába. A nép csak özönlött tovább ebbe az országba és nem lehetett ettől elrettenteni semmi módon. Sokan törték már azon a fejüket, hogy miért, de csak azok, akik nem ismerik alapjában a kivándorlási kérdést.

Mi tudtuk mindig és tudjuk ma is, hogy egyedüli oka ennek az, hogy ebben az országban, Amerikában van a legjobb dolga az egyszerű munkás embernek és ebben az Amerikában keresheti meg legkönnyebben a kenyerét. Tudtuk persze azt is, hogy az európai munkásnép ezt igen jól tudja az Amerikába már előtte kivándorolt rokonoktól és jó barátoktól s éppen ezért hiába való minden kísérlet Amerikát másnak tüntetni fel, mint ami és mint amilyen. Pedig megpróbálták elégszer s leirták és leirtatták akárhányszor elferdítetten és céltalosan.

Most mégis rá akarunk mutatni egy feltűnő példára.

Az olasz kormány éppen most figyelmezteti az olasz munkásokat, hogy ne menjenek Braziliába és Bolíviába, mert ott menthetetlenül elvesznek a nem nekik való éghajlati viszonyok folytán. A Mamore folyó mentén megkezdett vasútépítéshez szegődött háromszáz német munkás közül egyetlen egy sem maradt életben s a 330 kilométer hosszú vasutvonal építése tizenhat ezer

emberéletbe került. Annyit vitt el a sárga láz és egyéb betegség. Ez a hír, amely azt juttatja az eszünkbe, hogy ime mégis csak legjobb Amerika. S nem árt ezt hangsúlyozni ilyen alkalommal, hiszen az európai s főleg magyarországi sajtó gyakran ugri le egy-egy amerikai szerencsétlenséget, mintha annak a munkásnak, aki Amerikába vándorol, már eleve el kellene bucsuznia az élettől, annyi itt a szerencsétlenség. Az igazság pedig az, hogy Amerikában ép úgy fordulnak elő munkaközben balesetek, mint bárhol másutt. Hanem azért szó sem lehet olyasmiről, mint a minő esetekre mutat most az olasz kormány a dél-amerikát államokat illetőleg.

Ameddig csak teheti, maradjon otthon a magyar a szülőhazájában, küzdjön és próbáljon, de ha már odajut, hogy menni kell, hogy kénytelen a kivándorlásra szálni magát, jó lelkiismerettel bizony csak Amerika felé irányítható még mindig. Áll ez Canadára vonatkozólag is, amelynek éghajlatáról hiába mesélik, hogy szakasztott olyan, mint a magyarországi s melyről hiába hirdetnek mesés eredményeket, messze az amerikai viszonyok megett vannak még az ottaniak s koránt sem boldogulhat olyan könnyen a magyar kivándorló, mint Amerikában.“

U.T.K.—Bácska II. Eldöntetlen mérkőzés.

Vasárnap, június 1-én az U.T.K. népszerű csapata fáradtan, minden kedv nélkül mérkőzött és az egész játékon látható volt az indispozíció.

Ennek kell betudni, hogy az U.T.K. csapata, melyből a primadonna: Franz hiányzott, csak eldöntetlen eredményt tudott a külföldben kitudó összjátékú és várakozáson felül jó vendégcsapattal szemben elérni, akik frissen, ügyesen, és erőszakosan játszottak, szóval az érvényesülés minden kellékével.

És ha mindennek dacára az U.T.K. nem kapott verést, — ez még amellezt szól, hogy csapatunk, ha ez alkalommal kritikán alul is játszott, elég jó, hogy legalább eldöntetlen eredményt érhesse el.

Az U.T.K.-ban csak két játékosról tudunk jót mondani. A macskatügyes kapus! a briliáns Mantler most is pompás volt és kiváló jó játékot, fáradhatlan védelmet láttunk Rausch-nál, a jeles hátvédnél, kinek sok tekintetben köszönhető, hogy az U.T.K. kapujába csak 1 goal röpült be. A fedezetsorról jót nem mondhatunk. A centerhalf Weidmann minden training nélkül játszott. Pünkösöd óta nem látott labdát, hacsak Fischer Vladimir Pálnál nem a kirakataban. Götzl népszerűségét kockáztatja ilyen játékkal, mint amilyent Albrechtal együtt produkált. A csatársor? Ilyen is volt? Gruitsot primadonna-allűrök szállták meg. Nagyon a fejébe szállhatott néhány izben elismert jó játéka. A footballvezetőségnek erélyesen meg kell róni azt a cél nélküli játékmódot, amit a jobb sorsra érdemes játékos produkált. Müller is rossz volt. Ha a korneren állt volna a kapu, akkor tán a közepre rugta volna. Így a kornerre rúgott sokat. Bezzegh az idén először játszott. Schneider jó aviatikus volna. Szereti a „luft“-ot. André tavaly ősz óta először volt a pályán, vagyis a csapat teljesen formán kívül volt, ami remélhetőleg erős játéka, még erősebb fegyverre fogja a csapatot serkenteni.

A bíró háládatlan szerepét Kocsis Mihály egyesületi művezető igazgató tartotta be a szakértők teljes megalégedésére. Hogy a hozzá nem értők és a tudalékosok mit mondanak, — azzal ne törődjön.

Az
Az U
egymásutá
Önkéntes
rézvárosi S
Atletikai C

A k
vasarnap k
miről — t
rálunk kim

Hiv
június hó
órabesztá
talos órák

A p
hirdetett, k
mulatsága
mellett fo
időnek is
Léh karna
énekszám
nem fuka
nagy lát
kerék s a
ség a töb
esti 8 óra
kirtartó ke

Ha
Poór Ma
volt, széll
ben megh
hó 1-én
szóló csal
számban
ban Moln
és Winkl
Zikmund
súlyos b
tetett, éle
ban egy
iparos sz
s itt meg

Az
téséhez
járul hoz
Be
befolyt a
borfogyas
fogyasztá
728 k.,
4.567-15
3.784-37
latvásár
2.990-28
3.389-49
3.037-92
4.634-18
használa
hidvám
Március
54.698-6
mi kama
k., késec
40-94 k
293 80
polási p
orsz. be
pótadó
26.026-1
k., leget
delmi k

Az eredmény 1 : 1. (félidő 0 : 0)

Az U.T.K. három budapesti csapattal fog egymásután három vasárnapon mérkőzni. Az Önkéntes Mentőegyesület csapatával, A Terézvárosi Sport Clubbal és a Budapesti vívó és Atletikai Clubbal.

H I R E K.

A kirakatverseny jutalmazottjai m. vasárnap kapták meg megérdemelt jutalmukat, miről — térszűke miatt — jövő számban referálunk kimerítőbben.

Hivatalos órák a városházán. F. június hó 1-vel a városházán a nyári hivatalos órábeosztás lépett életbe, mely szerint a hivatalos órák reggeli 8 órától déli 1 óráig tartanak.

A polg. magy. Daloskör e hó 1-re hirdetett, hangversenyyel egybekötött lövöldei mulatsága igen nagyszámu közönség részvétele mellett folyt le, amiben a rendkívül kedvező időnek is nagy része volt. A Daloskör által Léh karnagy vezetése mellett előadott szabatos énekszámok nagy tetszést arattak s a közönség nem fukarkodott méltó elismerésével. Közben nagy látogatottságnak örvendett a szerencsekerék s a kies parkban fel-alá hullámozó közönség a többi mulatságokból is kivette részét, esti 8 óra után pedig Terpsichonének hódolt kitartó kedvvel és ifjui lelkesedéssel.

Halálozás. Özv. Molnár Miklósné szül. Poór Matild Zomborban, ahol fia látogatásán volt, szélhűdés következtében életének 78. évében meghalt. Holttestét Ujvidékre szállítván, e hó 1-én helyezték örök nyugalomra s a gyászoló család nagyszámu ismerősei igen nagy számban jelentek meg a temetésen. Az elhunytban Molnár Károly udv. tanácsos, Molnár Hugó és Winkle Istvánné édes anyjukat siratják. — Zikmund Béla gépgyáros Bpesten, ahol hosszú, súlyos betegség miatt szanatóriumban kezeltetett, életének 56. évében meghalt. Az elhunytban egy igen derék, képzett és szorgalmas iparos száll sirba. Hulláját Ujvidékre szállították s itt megy végbe temetése e hó 6-án.

Az ujjvidéki apáca iskola kibővítéséhez a vallásalap 20.000 kor. segélylyel járul hozzá.

Befolyt adók. F. év. I. negyedében befolyt a vár. javadalmi hivatal pénztárába: borfogyasztási adó címén 28.010'54 k., huszfogyasztási adó 13.564'35 k., általánok 7.728 k., birságpénzek 171.70 k., kövezetvám 4.567'15 k., helypénz 6.196'89 k., mérlegdíj 3.784'37 k., partdíj és rakhely 665 k., heti átlatvásár 80.54 k., városi borfogy. adópótlék 2.990'28 korona, városi huszfogyaszt. adópótlék 3.389'49 k., vár. szesz és likőr adópótlék 3.037'92 k., szik és ásványviz után fogy. adó 4.634'18 k., vágóhídi díj 6.775 k., köztelek használatáért „Apolló projektograph” 150 k., hidvám és hidnyitási díjak címén 5.063'89 k. Március és április havában befolyt; állami adó 54.698'69 k., belföldi házadók 12. k., késedelmi kamat 1.380'77 k., hadmentességi díj 1.322'58 k., késedelmi kamat a hadmentességi díjak után 40'94 k., kereskedelmi és iparkamarai illeték 293'80 k., fegyveradó 26'00 k., orsz. betegápolási pótdadó 2.375'61 k., késedelmi kamat az orsz. betegápolási pótdadó után 5'12 k., vár. pótdadó hátralék 115 k., f. évi városi pótdadó 26.026'11 k., katonabeszállásolási díj 1.144'83 k., legelő díj 958 k., utadó 5.271'29 K., késedelmi kamat és behajtási illetékben az utadó

után 15.76 k., végrehajtási pótdadó hátralék és utadó után 688.10, jutalék 98.70, ebadó címén 1.231'80 kor.

Az ujjvidéki tüdőbeteggondozó működése május havában. Az intézetet felkereste 5 férfi, 6 nő, 7 gyermek mint új beteg s a régiek közül ismételtlen megjelent 9. Az ujonnan jelentkezettek között tuberkulózis megállapított 8 esetben, 5-ször nyílt, 3-szor zárt alakban; az I. és II. szakban beteg volt 3-3, a III. szakban 2. Köpetvizsgálat 1 volt negatív eredménnyel, fertőtlenítést végeztünk 3-szor, halálozás 2-szer lakásváltoztatás miatt, oltásokkal kezelünk 3-at, gyógyszersegélyt nyert 3, beteglátogatást végeztünk 3-szor, első—6-szor ismételt látogatást, mely alkalmakkor kétszer találtunk rossz viszonyokat. Természetben segélyezettünk 5 családot 248 l. tejjel, 53 korlaktbérsegélylyel, egy család részére vaságyat szereztünk be, az ujjvidéki szállótelepre kihelyeztünk egy fiút könnyebb tüdőbaja miatt, egy beteget pedig 210 kor. szanatóriumi segélyben részesítettünk. A vizsgált családtagok száma 9 volt, akik mind egészségeseknek találtak. Dr Wágner Károly.

Lövészet. A polg. céllövész egyesület által f. május 18., 25. és jun. 1-én megtartott megnyitó lövészeten összesen 1650 lővés tétett az öt körre osztott, 150 m. tavol rendes céllapokra s ez alkalommal díjnyertes lőn, még pedig a) mély lővésért: Fischer Vladimir, Emberi M., ifj. Zanbauer Ág. (szeg), Tausch J., Derner L., Grossinger J., Hohlfeld, Szottits K., Lobenstein K. (ötös); b) körilövésért: Burmann S. ^{14/30}, Grossinger János ^{12/31}, Tausch J; ^{12/25}, Lobenstein K. ^{12/24}, Hohlfeld ^{11/27}, ifj. Zanbauer Á. ^{8/16}, id. Zanbauer ^{7/17}. Vasárnap, e hó 8-án az 5 körű rendes céllapokra lőnek 150 m. távolba.

Nagyelkü alapítvány. Özv. Dr. Maximovits Miklósné zombori urnó 40,000 kor. alapítványt adott át Szemző Istvá vn. főispánnak, hogy ezzel Zombor város területén oly intézmény létesíttessék, mely a tuberkulózis elleni védekezést szolgálja. Az alapító azt a kikötést tette, hogy az intézmény Maximovits Mladen nevével viselje és egy éven belül létesüljön.

A ló leharapta a fejét. Deryén Peits Szávané mezei munka közben 2 éves fiacskáját a kocsin hagyta, majd kifogta a lovakat legeltetés végett s azután munkához látott. Ezalatt borzalmas szerencsétlenség történt: az egyik ló oda ment a kocsihoz s az alvó gyermek fejét tövig leharapta. Az anya ellen megindult az eljárás.

Tanítói új Illetmények. A legújabb tanítófizetés rendezési törvények alapján Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi ig. tanító az állami, községi, felekezeti stb. tanítókkal egyaránt közelről érintő, tanítói fizetések megállapításáról, azok kérvényezési módzatairól szóló, a nem állami tanítói fizetésekhez megszövegezett kérvénymintákkal és mellékleti űrlapokkal ellátott gyakorlati utmutatást állított össze és adott ki Tanítói Illetmények cím alatt. Szerzőnek már az előbi időkben kiadott és az egész országban általánosan használt hason tárgy munkája nagy szolgálatot tett az 1907. évi államsegély kérvények helyes összeállításánál és ez alapon a tanítói fizetés kiegészítő államsegélyek gyors megnyerésénél s így ezen munkája is biztosítja, hogy az ossztanitóságot, jelenleg külömbőség nélkül érdeklő új kiadványa az előbbihez hasonló gyakorlati értékű utmutató lesz. Megrendelhető 2 kor. illetve a mellékleti

űrlapokkal együtt 3 kor, előleges bektüldése mellett Gyerkes Mihály ig. tanitónál Székelyudvarhely. Ajánjuk az érdekelte tanítók, gondnokságok, iskolaszékek meleg figyelmébe.

A tartalékosok családtagjainak segélyezése. A titeli járás községekiből 1912—13. években kivételes tényleges katonai szolgálatra behívott tartalékosok és póttartalékosok gyámol nélkül maradt családtagjai összesen 8280 kor. kártérítést kaptak, még pedig községenként: Sajdáslak 720, Tündéres 290, Dunagárdony 210, Alsókabol 1070, Felsőkabol 1700, Káty 790, Tiszakálmánfalva 680, Sajkászentkiván 570, Titel 1320, Mozsor 930 koronát.

Válóperek. A statisztika adatai szerint a múlt évben nem kevesebb mint 11,000 válóper indult meg és ezek közül körülbelül 7000 végződött felbontó birói ítélettel. A válóperek ilyen nagy száma arra indított egy vidéki ügyvédi kamarát, hogy előterjesztést tegyen az igazságügyminiszterhez oly házassági jogi törvény létesítésére, mely ezt az állapotot megszüntesse.

Vm. közgyűlés. B. Bodrog vmegyéi tvh. bizottsága néhány sürgős természetű ügy elintézése végett f. június 7-én s a szükséghez képest a következő napokon rendkívüli közgyűlést tart. Napirendre 249 tárgy van kitézve.

Baleset a templomban. Magyar-kanizsán mise közben a menyezetről nagy táblákban hullott le a vakolat. Két embert és két gyermeket sújtott a lehullott törmelék, de nagyobb baj nem történt.

A magyar kir. állami felső építőipariskola (Budapest, VII Thököly-ut 74) ezúton is értesíti az intézetbe lépni akaró tanulókat és azok szüleit, hogy az 1913—14. isk. évtől kezdődőleg a rendes szakosztály tanítási idejére és felvételekre nézve lényeges változások vannak elrendelve, u. m. 1. a tanítási idő az eddigi 3 és fél év helyett három rendes, szeptember elejétől június végéig tartó iskolai évre terjed, 2. a tanítási idő az első osztályban is szeptember elején kezdődik; 3. a felvételhez ezután is elég lesz négy középiskolai osztály, de az előzetes gyakorlat négy hónap helyett egy évben van megállapítva 4. a felvételi vizsgálat minden tantárgyból kötelező. A jövő évre való előjegyzés június 25-től július 1-ig lesz. Tájékoztatás az igazgatóság bárkinek díjtalanul küld.

Agyonütötte a fiát. Jkötits Pivó vas-kuti lakos egy heves összeszólalkozás befejezéseképp 18 éves fiához oly erővel vágta hatalmas baltáját, hogy a fiu kettéhasadt koponyával rögtön szörnyet halt. A gyilkos apát a csendőrség letartóztatta.

Az ember jó ennivalót visz magával.

Ha nagyobb sétára vagy kirándulásra megy — miért nem visz Fay-féle valódi sodeni ásványpasztillát is? Pedig ez valóban hozzátartozik a felszereléshez. Csillapítja a szomjúságot és megtartja az étvágyat. Pompás szer hirtelenlül föllépő légzőszervi inger-k, rekedtség, nyelési nehézségek, köhögési inger stb. ellen, a miket gyakran visz haza az ember kirándulásról. Ebből azt a hasznos tanácsot meríthetjük, hogy Fay valódi sodenijének, — figyeljünk a Fay névre, — mindig kéznél kell lenni. Egy doboz ára 1'25 kor. és mindenütt kapható.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Agoston.

Laptalajdonos az ujjvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Allandó alkalmazást,

fix jövedelmet, talál nyugdíjogosultsággal, ha tőzsdén jegyzett sorsjegyeknek részletre való eladását a Magyar Bankkegyesület R.-T. Budapest, VI. Teréz-kört 27. részére elvállalja. Szakértelem nem kell. Mellékfoglalkozásként is üzhető. Elérhető havijövedelem 5—600 korona.

Arverési hirdetemény kivonat!

Forgács Benő végrehajthatónak Sztruhár György végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 110 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 1-től járó 6% kamatai, 86 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségek kielégítése vegett az 1881 LX. t. c. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében az újvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő a petróczyi 1763. sz. betétben A. I. 1--2. sor. 624. 625 hrsz. a. felvett Sztruhár György tulajdonát képező jószágtestre 1017 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913 évi augusztus hó 9 ik napjának d. u. 3. órája Petróc község házához tüzetik ki.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án aluleladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10% át, vagyis 102 kor. 70 fill. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1 én 3333 sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a k kiadott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék. 1913. évi május hó 29-én

Vékey s. k.
kir. törvényszéki bíró.

Modern! Intim! Előkelő!
A CORSO MOZI

Junius hó
5. 6. 7. 8. és 9-én
Dante pokla

5 felvonásban, 53 képben.

Az előadások kezdete: délután 5, 7, és 9 órakor. Vasárnap d. u. 4, 6, 8 és 10 órakor. Az előadások nem folytatól.

Jegyek ára: Páholy ülés 2 k., I. hely 1-20 k., II. hely 90 fill., III. hely 50 fill.

Eladóüzlet.

Egy jó forgalmu helyen álló **szatócs üzlet** :- berendezéssel együtt azonnal eladó. — Bővebb felvilágosítást nyujt:

Buják Pálné

Ujvidék, Hunyadi-utca 24.

Béroutok

**nappal és éjjel,
helyben és vidékre**

kedvező feltételek mellett kaphatók.

KASSOVITZ ZSIGMOND

szállítási-vállalata

Alkotmány-utca 2. Telefon 40. sz.

Tanonc.

Két polgári iskolát végzett fiú tanoncnak azonnal felvétetik **LUDWIG JÓZSEF** fűszerkereskedőnél.

PILSENI URQUELL (ősforrás)

A világnak ez a leghíresebb söre nagy palackokban, naponkint frissen töltve, á 40 fill. sörreltáromban (Uzspenzka-utca 5.) kapható.

Pilseni Urquell poharaként Ujvidéken csakis Obernik József pilseni sörcsarnokában és Zurkovic György „Fehér hajó” vendéglőjében mérnek. Palackokban kapható **ELITE** kávéházban és Kuborczy M. cukrászdájában.

Péteváradon csak Helleis Józsefnél kapható Urquell.

Mélykut-vizből készült műjeget is igen olcsó áron naponkint házhoz szállítok.

BAUER GYULA. sörnagykereskedése és jéggyára.

Kiadó vagy eladó.

Magános család ház, gyümölcsös és szőlős kerttel augusztus 1-re kiadó, vagy eladó — az új főgimnáziummal szemben. — Bővebb felvilágosítást nyujt Vasdényei Gábor rendőrfőkapitány Andrassy-út 8. sz. (bejelentési hivatal).

Beraktározásból

visszamaradt teljesen jó karban levő butorok és egyéb háztartási cikkek, jutányos árban eladók. — Bővebb felvilágosítást

KASSOVITZ ZSIGMOND

cég irodájában

II. Rákóczi Ferenc-út 23. sz.

Wachtl Imre

elsőrangú modern és villamoserőre berendezett fehér, barna és rozskenyér

sütődéjét

valamint liszt, dara, élesztő és sókereskedését a t. fogyasztó közönség b. figyelmébe ajánlja.

Petőfi-utca 8. sz.

TELEFON 350. TELEFON 350.

Szőlőbirtokosok

különös figyelmébe!

Ha Forhinnal permetez.

Rézkénpporral poroz és

Bagollal ill a szőlőmolyt:

mert **FORHIN** a sokszorta megjavított borsó keveréket számtalan köszönő- és elismerő-levél tanúsága szerint mindenütt a **legnagyobb megelégedéssel** használják. A

FORHIN a perenosporát, egy kész anyag, főalkatrésze rézgálic, tapadóképesége oly nagy, hogy bármely harmatnál permetezhet vele; használata óriási **munka- és pénzmegtakarítást** jelent, mert az

használjanak saját érdekében **Californiai lét**, a gyümölcsrovarok elleni védekezésre **rovarenyvet** minden kártékony rovar lekötésére, **rovarfogó övet** az összes kártékony rovarok elfogására. **Laurinát** a rovarok ellen nyári védekezésre. **Lauril Karbolineumot** a rovarok elleni védekezésre. **Lauril oltóvizet** az oltványok nemestésére, **Ichneumint** a zsenge virágok permetezésére, **Nicotin Quassakivonatot** falkolák permetezésére, **Topomort** mezei egerek pusztítására, **Pampilt** rovarok és darazsak elfogására, Tessenék mindezen cikkekrol **kímérető leirást és használati utasítást** kérni, melyet **ingyen és hércmentve** küld az összes érdeklődőknek a

FORHIN szőlőpermetezési anyaggyár
Budapest, VI., Váci-út 93. v.

valamint képviselője: ROSENBERG ADOLF, Bácsalmás.

I-SZÖR kevesebb a gond,
II-SZÖR kevesebb a munka,
III-SZÖR kevesebb a munkabér!

A valódi **FRANCK**: kávé-pótlékot, Franck Henr. Fiai kassai magyar gyárából, a „kávédaráló” gyári jeggyel, mint a **legjobbat**: ajánljuk háziasszonyainknak.